

Në pajtim me nenin 55 paragrafi 1 i Ligjit për organizimin dhe punën e organeve të administratës shtetërore ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" Nr. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10, 51/11 dhe "Gazeta Zyrtare" Gazeta e Republikës së Maqedonisë së Veriut" 96/19 dhe 110/19), si dhe në bazë të nenit 50 paragrafi 6 të Ligjit për Arsimin Fillor ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" Nr. 161/2019), Ministri i Arsimit dhe Shkencës miratoi plan-program të shkurtuar për lëndën Arsimi muzikor për klasën V të arsimit fillor nëntëvjeçar për vitin shkollor 2020/21.

PROGRAM I SHKURTUAR MËSIMOR

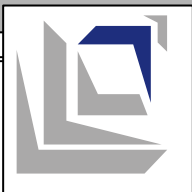
ARSIMI MUZIKOR

Klasa V

Gusht 2020

ARSIMI FILLOR

NËNTËVJEÇAR

MINISTRIA PËR ARSIM DHE SHKENCË
BYROJA PËR ZHVILLIMIN E ARSIMIT

1. Hyrje

Programi mësimor i shkurtuar për lëndën Arsim muzikor bazohet në qëllimet/rezultatet e pritura të parashikuara me programin mësimor për lëndën që zbatohet rregullisht në përputhje me plan-programin e përcaktuar.

Me programin mësimor të shkurtuar përcaktohen tema të caktuara/fusha mësimore dhe njësi mësimore që duhet të realizohen gjatë 159 ditëve mësimore, me kohëzgjatje prej 30 minutash, me çka ruhet fondi i parashikuar javor i orëve të përcaktuara në programin e rregullt, 2 orë në javë, respektivisht, 64 orë gjithsej.

Arsimtari gjatë planifikimit dhe realizimit të njësive mësimore nga programi i shkurtuar udhëhiqet nga qëllimet/rezultatet e pritura, konceptet, metodat dhe aktivitetet e përcaktuara në plan-programin e rregullt mësimor për lëndën e Arsimit muzikor.

2. Vështrim i temave dhe njësive mësimore

TEMA 1. AKTIVITETE TË PERFORMANCËS (24 orë)

(këndimi, luajtja në instrumente muzikore për fëmijë dhe shprehje dhe krijimtari muzikore, (këngë me numra) numratore, fjalë të shpejta, lëvizje ritmike muzikore)

Përmbajtjet mësimore:

- Numëratoret (këngët me numra)
- Shqiptimi i numëratoreve me ritëm të ndryshëm (ngadalësim dhe përshpejtim), dinamikë (përforcim dhe heshtje)
- Ritmizimi i numëratoreve me kohëzgjatje të ndryshme
- Fjalët e shpejta
- Përpunimi i fjalëve të shpejta (shqiptim i rregullt me diksion të qartë, performancë me nxitim gradual dhe përforcim/heshtje)
- Këndimi i njësive të shkurtra muzikore me dëgjim (me tekst dhe në rrokje neutrale)

- Këndimi i njësive të shkurtra muzikore duke përdorur fletoren e notave me tone: do, re, mi, fa, sol, la, si, do2 (do “e sipërme”) dhe kohëzgjatjet: të tetat, çerekët, gjysmat dhe notat e plota dhe pushimet përkatëse me takte në 2/4 dhe 3/4
- Përpunimi i këngëve për fëmijë, i këngëve artistike dhe popullore me diapazon do1 - do2 me dëgjim
- (sipas zgjedhjes së arsimtarit në bazë të rekomandimeve të dhëna)
- Përpunimi i këngëve për fëmijë, i këngëve artistike dhe popullore me diapazon do1 - do2 (me përdorim të fletores së notave)
- Luajtja e tërësive të shkurtra të DMI (ritmike dhe melodike) me dëgjim dhe me nota
- Lëvizjet muzikore-ritmike (hapërimi, marshimi, kërcimi)
- Vallëzimi (valle të thjeshta për fëmijë, lëvizje të thjeshta vals)
- Vallet popullore
- Shprehja muzikore dhe krijimtaria (lojëra muzikore dhe dramatizime)
- Shprehja muzikore dhe krijimtaria e nxënësve përmes elementeve të mësuara të shkrim-leximit muzikor

Trajtimi i kësaj teme duhet të bazohet në shembuj muzikorë të ofruar në plan-programin e rregullt të arsimit muzikor.

TEMA 2. DËGJIM MUZIKE (24 orë)

Përmbajtjet mësimore:

Dëgjimi i veprave të plota muzikore vokale, instrumentale dhe vokale-instrumentale, të ndryshme për nga karakteri dhe përmbajtja, në llojet themelore të ritmit/dinamikës dhe ndryshimet në ritëm/dinamikë

- Dëgjimi i veprave muzikore vokale, instrumentale dhe vokale-instrumentale me karakter dhe përmbajtje të ndryshme
- Dëgjimi i veprave muzikore vokale, instrumentale dhe vokale-instrumentale në llojet themelore të ritmit dhe ndryshimet e ritmit, ngadalë dhe shpejt
- Dëgjimi i veprave muzikore vokale, instrumentale dhe vokale-instrumentale në llojet themelore të dinamikës dhe ndryshimet e dinamikës, në heshtje dhe me zë të lartë

Vepra muzikore në ekzekutime të ndryshme (përpunime)

Muzikë nga filmat e animuar dhe artistikë për fëmijë

- Dëgjim muzike nga filmat e vizatuar për fëmijë
- Dëgjim muzike nga filmat artistikë për fëmijë

Përpunimi i kësaj teme duhet të bazohet në dëgjimin e shembujve muzikorë, në bisedat për zbatimin e muzikës në to, në ballafaqimin me karakteristikat muzikore (përbërja e performancës, ritmi, dinamika, etj. sipas interesit dhe aftësive të nxënësve). Gjatë përzgjedhjes së kompozimeve të cilat do të përpunohen, arsimtari mund të bazohet dhe të marrë shembuj që ofrohen në plan-programin e rregullt të arsimit muzikor.

TEMA 3. SHKRIM-LEXIMI MUZIKOR (10 orë)

Përmbajtjet mësimore:

- Vendosja (shkrimi) i toneve: fa, si dhe do² në pentagram
- Shkalla tonike
Shkalla C-dur
- Leximi alfabetik i toneve
- Intervalet: prima, sekunda, dhe oktava
- Ritmi: takti 2/4, 3/4
- Ritmi: e teta e notës dhe e teta e pushimit
- Volta e parë dhe e dytë

TEMA 4. KRIJIMTARIA POPULLORE MUZIKORE (6 orë)

Përmbajtjet mësimore:

- Folklori muzikor dhe elementet e tij
- Këngë popullore të maqedonasve, shqiptarëve, turqve, romëve, serbëve, vlllehëve, boshnjakëve (sipas zgjedhjes së arsimtarit në funksion të realizimit të rezultateve të të nxënësve)
- Vallet popullore të maqedonasve, shqiptarëve, turqve, romëve, serbëve, vlllehëve, boshnjakëve (sipas zgjedhjes së arsimtarit në funksion të realizimit të rezultateve të të nxënësve)
- Instrumentet muzikore popullore

3. Rekomandimet didaktike

Pikënisja për realizimin e programit mësimor të shkurtuar në lëndën e Arsimit muzikor është programi mësimor i rregullt i bazuar në rezultatet e të nxënit, përmbajtjen dhe konceptet, veprimtaritë, metodat dhe standardet e vlerësimit. –programi mësimor i shkurtuar i përfshin të gjitha temat e programit dhe përmbajtjet mësimore nga programi mësimor i rregullt. Për secilën temë, numri i përgjithshëm i orëve që duhet të realizohen jepet si orientim. Bazuar në këtë dhe në përputhje me përmbajtjen mësimore, mësimdhënësi planifikon njësi mësimore që duhet të realizohen brenda 159 ditëve mësimore me një orë mësimore që zgjat 30 minuta. Realizimi efektiv i përmbajtjes mësimore sipas këtij programi mësimor, veçanërisht formimi i koncepteve nga nxënësit, varet shumë nga zgjedhja e duhur e shembujve muzikorë. Prandaj, gjatë planifikimit dhe zbatimit të programit mësimor të shkurtuar në arsimin muzikor, mësimdhënësi duhet të përdorë përzgjedhjen e ofruar të shembujve të muzikës, aktiviteteve dhe metodave nga programi i rregullt mësimor. Duke pasur parasysh rezultatet e të nxënit, ai gjithashtu mund të bëjë zgjedhjen e tij nga audio dhe video regjistrime të ndryshme, duke u kujdesur që ato të jenë të një cilësie të mirë, që të korrespondojnë me kërkesat e programit dhe moshën e nxënësve.

Përmbajtjet mësimore në lëndën e arsimit muzikor mundësojnë planifikim të integruar të brendshëm midis temave mësimore, si dhe planifikim të jashtëm të integruar me lëndë të tjera. Metodat më efektive për mësim në mësimdhënie janë ato metoda që i vendosin nxënësit në një rol aktiv adekuat. Nga atje, mësimdhënësi gjatë realizimit të orëve të arsimit muzikor duhet të zgjedhë ato metoda që do t'u mundësojnë nxënësve të bëhen pjesëmarrës aktivë dhe përdorues të kulturës muzikore. Në planifikimin e përgjithshëm të orëve, mësimdhënësi duhet të marrë parasysh njohuritë e fituara më parë nga nxënësit (këngët e mësuara me numra, tregimet e shkurtra, vjershat, etj.) dhe t'i ndërtojë dhe plotësojë ato me shembuj të rinj në mënyrë që të arrihen rezultatet themelore të të nxënit të cilat do të mundësojnë që nxënësi të kalojë me sukses në klasën tjetër, d.m.th. bazë mbi të cilën njohuritë e tij muzikore mund të përforcohen në fazat e mëvonshme të arsimit. Në mënyrë që të arrihen me sukses rezultatet e programit brenda një ore prej tridhjetë minutash, është e nevojshme të bëhet një lidhje funksionale e përmbajtjes së disa lëndëve ose pjesëve të tyre (njësive tematike), duke marrë parasysh pavarësinë, sistematizimin dhe logjikën e tyre. Lidhja e plotë-funksionale e përmbajtjes së plan-programit në arsimin muzikor (integrimi i qëllimeve përmes programeve mësimore, vertikalisht - me qëllimet e temës së mëparshme dhe të ardhshme) si dhe planifikimi i integruar i orëve të arsimit muzikor me programet mësimore të lëndëve të ndryshme dhe/ose temave në një tërësi, u

mundëson nxënësve në një mënyrë të plotë, të thjeshtë dhe interesante të jenë në gjendje të marrin njohuri të reja. Si në plan-programin e rregullt, ashtu edhe në realizimin e plan-programit të shkurtuar në arsimin muzikor, mësimdhënësi duhet t'i nxisë dhe inkurajojë nxënësit në shprehjen e tyre muzikore dhe në të njëjtën kohë të jetë i kujdesshëm që të mos krijojë një atmosferë konkurrence midis tyre.

4. Normativi për kuadrin arsimor

Programin mësimor të shkurtuar e realizon arsimtari në pajtim me normativin për kuadrin arsimor të dhënë në plan-programin e rregullt mësimor.

Programin e shkurtuar mësimor për lëndën e Arsimit muzikor për klasën e pestë të shkollimit fillor nëntëvjeçar për vitin shkollor 2020/2021 e konfirmoi:

Ministri për arsim dhe shkencë

Mila Carovska